

Projektas Nr.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PELNO NESIEKIANČIŲ ORGANIZACIJŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ
NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATKŪRIMO
ĮSTATYMAS**

2024 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos pelno nesiekiančių organizacijų, kurių nekilnojamasis turtas pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas nuosavybės teisių tęstinumo pripažinimo bei atkūrimo tvarką ir sąlygas.

2 straipsnis. Organizacijos, turinčios teisę į nuosavybės teisių atkūrimą

1. Nuosavybės teisės į šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytą nekilnojamąjį turtą atkuriamos visoms, išskyrus politines partijas, pelno nesiekiančioms organizacijoms, kurios teisėtai veikė Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d. ir atsikūrusios arba tęsdamos savo veiklą vykdo Lietuvos Respublikoje po 1990 m. Kovo 11 d., jeigu joms nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo atkurtos natūra kitais pagrindais ir (arba) už jį nebuvo sumokėta kompensacija.

2. Teisę į išlikusio nekilnojamojo turto teisių atkūrimą pagal šį įstatymą turi tik tos pelno nesiekiančios organizacijos, kurios juridinio asmens teises įgijo iki 2019 m. sausio 1 d.

3 straipsnis. Turtas, į kurį atkuriamos nuosavybės teisės

1. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytoms piliečių organizacijoms nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos natūra.

2. Nuosavybės teisės atkuriamos ir į tą nekilnojamąjį turtą, kuris 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikęs, tačiau po to jo neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų arba jis pagal įstatymus yra įgytas trečiojo asmens privačiomis nuosavybėmis. Už šį turtą atlygina valstybė sumokėdama atitinkamo objekto rinkos vertės dydžio piniginę kompensaciją arba nuosavybėn perduodama kitą tokios pat vertės nekilnojamąjį turtą.

**II SKYRIUS
NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA**

4 straipsnis. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai

1. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai yra išrašai iš hipotekos knygų, jei šių nėra - turto perleidimo sutartys, teismų sprendimai, statybų leidimai, turto nacionalizavimo aktai, taip pat valstybinių archyvų išduoti pažymėjimai, testamentai ar kiti Vyriausybės nustatyti dokumentai.

2. Pelno nesiekiančios organizacijos, kurių dokumentai, patvirtinantys nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, neišliko, turi teisę dėl nuosavybės teisių nustatymo kreiptis į teismą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Prašymų atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikimo tvarka

1. Nuosavybės teisės atkuriamos pelno nesiekiančioms organizacijoms, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti iki 2028 m. gruodžio 31 d. Pelno nesiekiančioms organizacijoms, praleidusioms nustatytą terminą dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas.

2. Kartu su prašymu atkurti nuosavybės teises pateikiamas organizacijos registracijos dokumentas ir pridedami nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai.

3. Jeigu pelno nesiekianti organizacija iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos datos kreipėsi į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, o teismo sprendimas, nustatantis juridinę reikšmę turintį faktą, priimtas po nurodytos datos, laikoma, kad pareiškėja nuosavybės teises patvirtinančius dokumentus pateikė laiku.

6 straipsnis. Prašymų atkurti nuosavybės teises turinys

1. Prašyme atkurti nuosavybės teises nurodoma pelno nesiekiančios organizacijos, turinčios teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, pavadinimas, registracijos adresas, išlikusio nekilnojamojo turto savininkas ir to turto rūšis, dydis, buvimo vieta, nuosavybės teisių į šį turtą pagrindas, dabartinis turto valdytojas, nuosavybės teisių netekimo laikas ir būdas.

2. Jeigu kreipiamasi dėl nuosavybės teisių atkūrimo į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą turtą, tuomet papildomai nurodoma, kokios pareiškėjai žinomos aplinkybės ar kokie jai žinomi valstybės ar savivaldybės institucijų sprendimai nulėmė atitinkamą turto būklę.

7 straipsnis. Prašymų atkurti nuosavybės teises nagrinėjimas ir sprendimų priėmimas

1. Pelno nesiekiančių organizacijų prašymus atkurti nuosavybės teises Vyriausybės nustatyta tvarka nagrinėja ir sprendimus priima Vyriausybės įgaliota institucija, kurios žinioje šiuo metu turtas yra, o jei jis neišlikęs, sprendimus priima Finansų ministerija.

2. Prašymas atkurti nuosavybės teises apsparstomas ir sprendimas tenkinti arba atmesti prašymą priimamas per tris mėnesius nuo atitinkamo prašymo pateikimo dienos. Šis terminas dėl svarbių priežasčių, gali būti motyvuotu sprendimu pratęsiamas iki šešių mėnesių.

3. Jeigu kreipiantis dėl nuosavybės teisių atkūrimo į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą turtą pareiškėjos prašyme nurodytos informacijos nepakanka nustatyti ar turto būklę lėmė valstybės ar savivaldybės institucijų sprendimas, prašymą nagrinėjanti institucija trūkstantis dokumentus ir kitą reikalingą informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų surenka savo iniciatyva.

4. Jeigu priimamas sprendimas prašymą atmesti, pareiškėjai raštu nurodomi šio sprendimo priėmimo motyvai ir jo apskundimo tvarka.

5. Jeigu nėra praėjęs šiame įstatyme numatytas terminas dėl prašymų nuosavybės teisių atkūrimo pateikimui ir pareiškėjos prašymas atkurti nuosavybės teises buvo atmestas, pareiškėja turi teisę prašymą teikti pakartotinai nurodant papildomas paaiškinusias aplinkybes ar ištaisius kitus atmesto prašymo trūkumus. Priimtą institucijos sprendimą netenkinti prašymo galima skųsti teismui.

III. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas